

Има већ неко време да се и у теоријском и у политичком смислу – и за разлику од неколицине мојих „левих“ и „десних“ пријатеља – озбиљно бринем за судбину Немачке. Пре непуна три месеца посебна комисија немачке владе у истраживању је сада и официјелно утврдила да је сваки пети Немац „латентни антисемита“. [1] То се догађа годину дана након што је канцеларка Меркел објавила крај, ионако не врло домишљатог, пројекта мултикултурализма

[2]

, тј. у истом часу у којем је Хабермас артикулисао тезу о *постдемократској ери Европе*, прецизније, о монополизацији европске идеје од стране политичких ЕУ елита.

[3]

Али судбину ЕУ – и у томе лежи разлог ове моје забринутости – умногоме ће одредити управо судбина Немачке. И то питање није само економска ствар (иако у важном сегменту то јесте), него и ствар политике, друштва и културе – и на крају европске цивилизације. Јер сетимо се и једне од последњих изјава немачког министра спољних послова Гвида Вестервелеа:

приступ Немачке

сировинама се мора осигурати,

макар и оружјем

[4]

Ово је било потребно поменути јер анализа сваке ствари захтева макар скицу контекста у којем се налази. Непосредан повод овог писања је иступ немачког амбасадора у Србији Волфрама Маса, који је, обраћајући се *студентима*, учесницима програма *Добродошли у Немачку*, о

истом трошку успео да изјави и да током читавог мандата једног премијера

Русија није дала ни динар помоћи Србији

, и да некадашњи српски премијер и председник о питању користи и штете од ССП-а или не зна

или лаже

[5]

Нажалост, није ни први пут да се суочавамо са дипломатски скандалозним изјавама немачких амбасадора у Србији – некадашњи амбасадор Андреас Цобел јавно је саопштио да питање Косова што пре треба решити у правцу надзирање независности, јер би у супротном могли да буду отворени проблеми у Војводини и Санџаку.

[6]

Да је и овог пута реч о, благо говорећи, потпуно недипломатском понашању Волфрама Маса, јуче је објаснио бивши министар спољних послова СРЈ Владислав Јовановић, уочавајући да је такав чин супротан и Бечкој конвенцији и дипломатској традицији.

[7]

Зато се дипломатским „фауловима у нападу“ и „аутоголовима“ овде више нећемо бавити. Али сем

дипломатског

, јучерашњи догађај има и свој (полу)видљиви, изузетно битан,

политички, друштвени, културни

и

(анти)цивилизацијски смисао

.

У политичком кључу, сада смо сведоци још једне нове појаве – *страни амбасадори* не само да све више имају важну улогу у постизборним „комбинацијама“ и „рачуницама“, него се

активно укључују у предизборну кампању

у Србији

на експлицитан начин. У овом случају – сем ако не мислимо да је Масов испад био

„ненамеран“ или нека врста „фројдовске омашке“ –

Немачка је започела политички обрачун са Руском Федерацијом на тлу Србије

. И прилично сам сигурна да ово није једини чин у том правцу – али овај чин је транспарентан и

јаван

. (Знам да се то не уклапа у неке овдашње жеље и пројекције, али ствари тренутно изгледају тако, нажалост.) Из овог застрашујућег угла, убрзо бисмо могли да (п)останемо сведоци

, *али више не и учесници*

, тј. ако све почне да личи на утакмицу која више није

наша

него је

њихова

, биће јасно докле су ствари стигле и како ће се и преко кога

ломити копља

. Разуме се, ни код „њих“, баш као ни код „нас“,

неће бити да су „сви исти“

, баш као што није истина да се не уочава разлика у концептима, приступима и

пријатељству према Србији. (При чему сва питања о томе колико је руског новца и

инвестиција стигло у Србију, а колико није – и зашто – као и питања о користима и штети од ССП-а, остављам стручњацима и јавности на процену).

У друштвеном смислу, Масово искакање обележено је специфичношћу ситуације из које

проговара: он се обраћа *студентима*, и то не немачким, него *српским* и у
свом излагању без задршке
пропагира
Немачку и, што је још горе, то чини критикујући друге земље и домаће политичке актере.
А с обзиром на то да и
медији
спадају у овај друштвени аспект, треба рећи да је граница прекорачена на путу ка
сасвим новом феномену – да наиме више не можемо говорити ни о
спиновању,
него, у појединим случајима, о
потпуном дезинформисању
јавности.
[\[8\]](#)
У
културном
и
цивилизацијском
аспекту, кршење елементарне пристојности у земљи домаћину, непридржавање реда, тј.
основних претпоставки које омогућавају дијалог, свакако да оставља последице. У тој
ствари
извињење
држави Србији и конкретној личности је доња граница и безрезервно нужен предуслов
како би се могло разговарати. Али имајући у виду да је Мас овај
искорак
направио истог дана када је саопштио да су „
услови за кандидатуру јасни, само их треба испунити
“ – те да је у тим условима реч
о Косову
[\[9\]](#)
-
односно, с обзиром на то да је немачки став према Србији протеклих месеци „добрио“ на
бруталности и притисцима, тако нешто није реално очекивати. Са друге стране, оно што
бисмо свакако могли – и треба – да учинимо јесте да се осврнемо на питања зашто и
кога у цивилном сектору Немачка у Србији свесрдно помаже већ годинама, јер то је
наша ствар
.

[1] <http://www.blic.rs/Vesti/Svet/289365/Istrazivanje-Svaki-peti-Nemac-latentni-antisemita>

[2] <http://www.bbc.co.uk/news/world-europe-11559451>

[3] <http://www.guardian.co.uk/commentisfree/2011/nov/10/jurgen-habermas-europe-post-democratic>

[4] <http://www.vesti011.com/2012/02/vestervele-oruzjem-obezbediti-pristup-sirovinama/> (А кад смо већ код Вестервелеа, дело Клауса Тевелајта, под називом *Мушке фантазије*, свакако је инструктивно за проучавање психологије фашизма).

[5] http://www.danas.rs/danasrs/politika/volfram_mas_kritikovao_vojislava_kostunicu.56.html?news_id=233918

[6] <http://www.politika.rs/rubrike/Politika/t25046.lt.html>

[7] <http://www.politika.rs/rubrike/Politika/Kostunica-trazi-da-se-ambasador-Nemacke-izvini-Srbiji.lt.html>

[8] <http://www.b92.net/> Информативни програм Б92 у 23 часа дана 13. 2. 2012. у свом прилогу потпуно је изоставио речи немачког амбасадора у којима он алудира да некадашњи српски премијер лаже, а *затим је пустио реакцију на вест коју није објавио.*

[9] [http://www.nspm.rs/hronika/volfram-mas-uslovi-za-kandidaturu-srbije-su-jasni-jednostavno-ih-je-ispuniti.html#160;](http://www.nspm.rs/hronika/volfram-mas-uslovi-za-kandidaturu-srbije-su-jasni-jednostavno-ih-je-ispuniti.html#160)